

slovo

3/2025
Leto

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV RANKOVCE

*Konferencia Modlitebného spoločenstva,
9.-11. máj 2025, Badín*

Prečo by sme mali brať starostlivosť o životné prostredie vážne

■ František Korečko

Naša planéta záchranu nepotrebuje. Tá sa zachráni sama. Bolo by dobré byť k sebe úprimný a povedať si, že to my ľudia potrebujeme záchranu. Planéta bez ľudí prežije, my ľudia bez planéty nie. Prečo o tom píšem.

Pred niekoľkými desaťročiami sme o starostlivosti o životné prostredie nehovorili. Nie že by sme na Slovensku za komunizmu nemali fabriky znečisťujúce ovzdušie a prírodu. Bolo ich omnoho viac než dnes. Komunistov príroda nezaujímalá. Neboli sme však vystavení klimatickým zmenám prírody do tej miery ako dnes.

Prečo brať klimatické zmeny vážne? Počet dní s extrémnymi horúčavami sa od polovice 20. storočia (!) strojnásobil. Ubúda výnimočne chladných dní. Meteorológovia nás posledných päť rokov opakovaním upozorňujú na celosvetový nárast priemernej mesačnej teploty. A bude to horšie.

Potrebujeme sa pripraviť na častejší výskyt vln horúčav, suchá a privalových povodní, ktoré budú spôsobovať škody na majetku, verejnej infraštruktúre, poľnohospodárstve, lesoch. Ubudne množstvo vody v krajine a spodných vodách. Predstavte si, že vaša studňa vyschne a verejný vodovod bude fungovať tak tri hodiny denne. Predstavte si, že výkyvy počasia budú spôsobovať výnimočne teplé dni vo februári a ne-

očakávaný mráz v máji. Asi uznáte, že to bude mať fatálny dopad na prírodu a krajinu. V našich záhradách to urobí malé harakiri.

Rastúce extrémny počasia, povodne a suchá budú vyžadovať adaptáciu miest aj vidieka, zmenu hospodárenia s vodou, úpravu infraštruktúry aj zdravotnú pripravenosť. A netreba zabúdať, že to všetko sa v konečnom dôsledku dotkne našej peňaženky.

Biblia sa k životnému prostrediu vyjadruje na viacerých miestach. V 1. knihe Mojžišovej Boh poveruje človeka, aby sa staral o záhradu Eden, ktorú dostal, obrábal ju a chránil (1M 2,15). To znamená že ľudia majú zodpovednosť starať sa o zem a všetko čo na nej žije.

Biblia taktiež varuje pred ničením prírody. V Zjavení Jána sa píše, že Boh zničí tých, ktorí ničia zem (Zj 11,18). Tento verš poukazuje na to, že ničenie životného prostredia nie je Bohu ľahostajné a bude zaň niest' dôsledky každý, kto sa na tom podieľa.

Ale aby sme tento svet nevideli iba apokalypticky, Biblia nám zároveň sľubuje, že zem zostane navždy a bude obnovená. V proroctvách knihy Izaiáš sa opisuje, že aj pustatina a vyprahnutá krajina bude opäť rozkvítať (Iz 35,1-2).

Biblia nás teda učí, že človek má byť správcom (starostom), nie vykorisťovateľom prírody a má sa

o ňu starať a chrániť ju. Ničenie životného prostredia je v rozpore s Božím zámerom a v budúcnosti dôjde k obnove zeme.

My ľudia sme zodpovední za zhoršujúci sa stav životného prostredia na planéte a sme Bohom poverení aktívne sa podieľať na obnove zeme. K obnove prírody môžeme prispieť viacerými spôsobmi, ktoré sú dostupné každému a premýšľať spôsobom „ja som to nepokazil, ja to opravovať nebudem“ by nemali tí, ktorí sa považujú za Ježišových nasledovníkov.

Môžeme triediť a znižovať množstvo odpadu (hlavne plastov). Môžeme vysádzať stromy a starať sa o verejnú zeleň vo svojom okolí. Veľmi dôležité je, aby sme širili environmentálne povedomie a vzdelávali deti. Potrebujeme sa naučiť ekologicky myslieť a ekologicky správať. Každý môže na prechádzke prírodou zbierať odpad, ktorý ju znečisťuje. Každý môže s vodou zaobchádzať šetrne. Môžeme šetriť energiou. Dôležité je, aby sa ekologické správanie stalo súčasťou nášho každodenného života a aby sme k nemu motivovali aj svoje okolie.

V duchu témy tohto článku mi napadá sformulovať ekologické Božie desatoro. Mohlo by znieť napríklad takto:

1. Ja som Boh stvoriteľ zeme. Chráň ju ako svoj jediný domov.
2. Nebudeš uctievať peniaze, konzum a pohodlie na úkor prírody.
3. Neznečisťuj vzduch, vodu, ani pôdu. Každý odpad, ktorý vytvo-

riš, je tvoja zodpovednosť.

4. Pamätaj na deň pokoja pre zem – nechaj prírodu oddýchnuť a obnoviť sa.

5. Cti všetky živé bytosti, lebo všetky majú svoje miesto v stvorení.

6. Nezabíjaj bez príčiny, chráň ohrozené druhy a biodiverzitu.

7. Neplytvaj zdrojmi - vodou, energiou, potravou. Všetko je dar, nie samozrejmosť.

8. Neklam o vplyve svojho konania na životné prostredie. Buď pravdivý a transparentný.

9. Nezávid' tým, ktorí žijú udržateľne, ale inšpiruj sa ich príkladom.

10. Neprivlastňuj si viac zeme, vody či prírody než skutočne potrebuješ. Mysli na budúce generácie a svoje deti a vnúčatá.

Takéto prikázania by viedli ľudí k zodpovednému a ohľaduplnému životu v súlade s prírodou a s úctou k všetkému živému. Na záver ešte pár tipov, ako môžeme znížiť svoju uhlíkovú stopu:

1. Jedz viac miestnych a sezónnych potravín, obmedz konzumáciu mäsa (najmä hovädzieho) a minimalizuj plytvanie jedlom.

2. Dôležité je aj šetrenie energiami: zatepli svoj dom, vymeň staré okná alebo kotol za úspornejší, používaj LED žiarovky a vypínaj svetlá a spotrebiče, keď ich nepotrebuješ.

3. Pri cestovaní uprednostni verejnú dopravu, bicykel alebo

chôdzu pred autom.

4. Nakupuj s rozumom, opravuj veci, uprednostni second hand a recykluj odpad. Každý takýto krok, aj keď sa zdá malým, v konečnom dôsledku prispieva k lepšej budúcnosti pre nás všetkých.

ZAÚJÍMAVÉ FAKTY:

Najväčšími výrobcami oxidu uhličitého v strednej Európe sú predovšetkým technológie spojené so spaľovaním fosílnych palív, najmä uhoľné a plynové elektrárne, veľké priemyselné prevádzky (napríklad hutníctvo, cementárne, rafinérie) a doprava so spaľovacími motormi. Spaľovanie uhlia uvoľňuje

najviac CO₂ na jednotku vyrobenej energie. Elektrifikácia dopravy a rozvoj obnoviteľných zdrojov energie sú kľúčové opatrenia na znižovanie emisií v budúcnosti. Viete, že fotovoltickou elektrárnou na streche fary si vieme vyrobiť až (!) 70% elektrickej energie, ktorú potom nemusíme draho nakupovať? A viete, že elektromobil dobíjaný z vlastnej fotovoltickej elektrárne má náklady na palivo a servis nižšie až o (!) 50% v porovnaní s klasickým benzínovým alebo naftovým automobilom? Tak čo, presbyteri, nestálo by za to začať spolu o týchto témach hovoriť a spraviť s nimi niečo? ■

Konferencia iŽena, 20. máj, Žilina

Verš mesiaca jún

■ Janette Peková

Povedal im: „Vy viete, že Židovi nie je dovolené stykať s cudzincom alebo ho navštevovať. Mne však Boh ukázal, že o nikom nesmiem hovoriť, že poškvrnený alebo nečistý človek.“

Skutky apoštolov 10,28

Tieto slová vyslovil apoštol Peter, keď vošiel do domu Kornélia, ktorý bol rímskym stotníkom. Bol pohanom, no zároveň bol zbožný a bohabojný, on aj celý jeho dom. Dával ľudu štedré almužny a ustavične sa modlieval k Bohu (Sk 10,2).

Jedného dňa mal Kornélius videnie. Prišiel k nemu anjel, ktorý mu prikázal, aby poslal poslov do Joppy a zavolať apoštola Petra. Kornélius poslúchol. Peter sa v tom čase modlil na streche jedného domu a mal videnie – plachta zostupovala z neba s rôznymi druhmi zvierat, aj nečistými podľa Mojžišovho zákona. Boh mu povedal: „Čo Boh očistil, to ty nenazývaj poškvrneným.“ Toto videnie sa zopakovalo trikrát. Keď dorazili Kornéliovi poslovia, Duch Svätý Petrovi zjavil, že má ísť s nimi a neváhať. Peter pochopil, že Boh ho pripravoval na niečo väčšie – že evanjelium nie je určené len Židov, ale všetkým národom.

Keď Peter vstúpil do Kornéliovho domu, bolo to niečo revolučné. Podľa židovských predpisov bolo neprípustné, aby Žid vstúpil do pohanského domu. No Peter povedal: „Boh mi ukázal, že nemám nikoho nazývať poškvrneným alebo nečistým.“ Boh mení jeho chápanie čistoty – nie len

v jedle, ale hlavne v medziľudských vzťahoch. Už nemá právo nazývať pohana nečistým, pretože Boh sám dáva Ducha Svätého aj im. Táto pravda znamenala, že evanjelium je otvorené všetkým, nielen Židom.

Boh prijíma každého, kto ho úprimne hľadá, bez ohľadu na pôvod, jazyk či kultúru. Apoštol Peter, ktorý pôvodne zastával tradičné židovské predstavy, sa nechal viesť Duchom Svätým a pochopil, že Božia milosť je pre všetkých.

Buďme otvorení vedeniu Ducha Svätého, aj keď nás vedie mimo našich zaužívaných predstáv. Boh nehľadá na vonkajšok, ale na srdce človeka. Je výzvou pre Cirkev aj jednotlivcov, aby sme búrali predsudky a prinášali evanjelium všetkým bez rozdielu. ■

Kornélius kl'áci pred Petrom

Včeličky v mojih kázňach

■ Jaroslav Géci

„Nemyslíte, že je vo vašom záujme, aby zomrel jeden človek za ľud a nezahynul celý národ?“ Ján 11,50

Poznáte nejakú ženu, či dievča s menom *Debora*? Napríklad v Biblii sa tak volá prorokynia v Knihe Sudcov. A prečo sa pýtam? Lebo v preklade to meno znamená "včela". Stretli ste sa už, nie s Deborou, ale so včelou ☺? Možno častejšie ako s nositeľkami tohto mena. A s včelou v kázni...?

Pisatelia v Biblii spomínajú včely aj med. Avšak ako sa v bežnom živote stretávame skôr s tým, čo včely produkujú, ako so včelami samotnými, rovnako tak v Biblii sa častejšie vyskytuje slovo med ako včela. Ja sa so včelami, keďže okrem toho, že som reformovaný duchovný, som aj včelár, stretá-

vam často. Ale uvedomil som si, že menej sa objavujú v mojih kázňach. Možno práve kvôli tomu, že sú tak zriedkavo spomínané v Biblii. Nakoniec aj Pán Ježiš hovoril o zvieratách napr. vo svojich podobenstvách, ale o včelách nie.

Včely nás vedú k prírode a príroda k Bohu-Stvoriteľovi. On je nielen Tvorca všetkého, ale dal všetkému i určenie, svoje miesto i čas. Možno nechápeme vždy celkom jasne, prečo to všetko okolo nás je. Možno sa nestaráme tak, ako by sme sa ako zodpovední správcovia a vrchol tvorstva mali (prví ľudia mali svoje pros-

Vystúpenie Spevokolu na Veľkú Noc, 21. apríl, Rankovce

tredie *obrábať a strážiť*; 1M 2). Možno nám niektoré rastliny či zvieratá prekážajú – kikiríkanie kohúta alebo ten otravný hmyz... Určite však tu nikto a nič nie je zbytočne. Pri včelách sme však mnohí tolerantnejší a uvedomujeme si význam týchto usilovných tvorov. My včelári za to ďakujeme!

Keď som bol oslovený napísať príspevok na túto tému, tak som začal uvažovaním tak zoširoka – cez tie včelie produkty. Myslíte, že kázeň môže byť sladká ako med? Niekedy mám takú odozvu na moje kázne. Veriaci na bohoslužbách si ich vychutnávajú. Veď sa aj píše: ***Príjemné slová sú medový plást, sladkosť pre dušu, zdravie pre telo.*** (Pr 16,24) Niekedy však kázeň môže bodnúť, tak ako bodne včela. Nám sa to nepáči a je to nepríjemné, keď nás poštípe. Ale viete, že aj to "bodnutie" je zdravie – pre telo, dušu? A to, kedy čo použiť, musím i ja ako kazateľ vnímať a stále si to kontrolovať. Lebo aj med je treba jesť s mierou (Môj obľúbený verš: ***Našiel si med? Jedz s mierou, aby si sa ho neprejedol a nevyvrátil si ho.*** Pr 25,16) A niekedy zase veľa "bodnutí" môže spôsobiť otrávenie a smrť.

Určite som sa už v mojich kázňach venoval charakteristike zaslúbenej krajiny, ktorá oplýva mliekom a medom. Hospodín pre nás pripravuje dobré, ale i to mlieko a med je potrebné z našej strany dopracovať. Tak ako Hospodín dal Izraelu zaslúbenú krajinu, ale oni ju museli zabráť.

Neraz som tiež spomenul v kázňach Jána Krstiteľa, ktorý sa živil

kobylkami a medom z divých včiel. Kde ho bral? Možno ako Samson, ktorý cestou našiel včelí roj a med v mŕtvom tele leva. I to mi hovorí, ako sa vtedy získaval med, ale je to tiež odkaz, že v mŕtvom môže byť život. Človek je mŕtvy pre hriech. Ale v porušenom tele veriacich je Kristov večný život.

Verš, ktorý som raz použil pre kázeň, je z Ev. Jána 11,50. Prvý dôraz je slovo "jeden". Tak ako v úli je len jedna kráľovná, je len jeden Spasiteľ, jedna cesta k Bohu – Pán Ježiš. Druhý dôležitý odkaz je, že včela chráni i s nasadením života svoje spoločenstvo, úl (pozn. poštipanie stojí včelu vždy život a tak si to treba cenit'). Tiež i človek v určitej situácii nasadí svoj život za slobodu svojej rodiny, krajiny. Ale Ten, ktorý nemusel, dobrovoľne dal svoj život za nepriateľov, aby oni, my ľudia, sme nezahynuli v zatratení pekla. Takú obeť, ako Pán Ježiš, nepriniesol za ľudstvo nikto. A to si vážme nadovšetko. Práve preto Ježišovi máme odovzdať seba samých a žiť len pre Neho.

Je potrebné pamätať na včely. Možno ich niekedy objavíme nielen v záhrade, ale aj v kostole, v kázaní. Predovšetkým ale pamätajme, kážme a vydávajme svedectvo slovom a skutkom o Pánovi Ježišovi, ktorý zomrel za nás. Pozývam nás všetkých chrániť včely a milovať Krista! ■

*autor je duchovný Reformovanej
cirkvi v Ondavsko-hornádskom
senioráte*

Koncil v Nicei

■ Katarína Hašková

Písal sa rok 1078 od založenia mesta Rím, keď cisár Rímskej ríše nechal zvolať biskupov, aby vyriešili problém. V našom letopočte, ktorý za svoj počiatok má narodenie Ježiša Krista, poznáme tento rok ako 325. Práve teraz je to teda 1700 rokov, čo sa konal prvý koncil kresťanskej cirkvi. Prvýkrát sa stretlo okolo 318 biskupov kresťanských zborov po celej ríši. Prečo vôbec k tomu došlo a o čom sa viedli debaty?

Skúsme najskôr vysvetliť dobu, čo sa vtedy dialo vo svete. Svetom myslíme Rímske cisárstvo. Byť kresťanom v Rímskej ríši bolo v prvých troch storočiach existencie občas prehliadané, občas tolerované, ale prevažne ilegálne. Byť kresťanom bolo protizákonné. Zmena prišla až s Konštantínom Veľkým, ktorý uveril v Ježiša Krista ako Boha. Keď pod znakom kríža vyhral bitku, vydal zákon známy ako Milánsky edikt (z roku 313), ktorý dekriminalizoval kresťanov a udelil im rovnaké právo na vlastné náboženstvo, aké mali aj ostatní obyvatelia ríše.

Kresťanstvo vyšlo z ilegality, no to neznamená, že vtedy vzniklo. Cirkev vznikla v tom istom roku, ako Ježiš Kristus vstal z mŕtvych. V priebehu storočí pred koncilom cirkevní otcovia na základe apoštolského učenia písali teologické spisy, ktoré nám ukazujú, na akej úrovni bolo učenie cirkvi. Zároveň vďaka týmto spisom

vieme, že cirkev musela bojovať proti rôznym falošným učeniam už v druhom a treťom storočí – doketizmus, gnosticizmus a iné. V zásade možno povedať, že sa pravidelne útočilo alebo odstraňovalo človečenstvo Krista, alebo išlo o Trojicu.

Každopádne, na začiatku 4. storočia sa objavil ďalší takýto problém. Istý Árius, kazateľ z egyptskej kresťanskej komunity v Alexandrii, tiež mal problém s učením o Božej Trojici. Vo svojom učení nevyvracal Ježišovo božstvo, ale veril a učil, že Ježiš je nižším bohom, stvorený, podriadený Bohu Otcu. To viedlo, pochopiteľne, k hádkam a rozdeleniu. Došlo to až do takej miery, že cisár napísal Áriovi a Alexandrovi, ktorý bol biskupom v Alexandrii, aby našli zmier. Nestalo sa. A preto bol zvolaný koncil do Nicei, gréckeho mesta, kde sa presne vyjadrilo a spísalo, čomu presne cirkev verí. Hoci boli pozvaní všetci biskupi (ktorých v ríši mohlo byť cca 800), prišlo okolo 300, každý so sebou však mohol priviesť aj 2-3 spoločníkov. Číže spolu ich mohlo predsa len byť až 900, pravdepodobne ich však bolo menej. Od mája do augusta 325 prebiehali rozhovory o tom, čo sa v Písme píše o Ježišovi a ako to presne vyjadriť. Výsledkom je Nicejské vierovyznanie, ktoré vyznávame dodnes. A teda, veríme, že Ježiš Kristus je Pravý

Boh z Boha pravého, tej istej podstaty s Otcom, splodený, nie stvorený, ale Duchom vtelený cez Máriu pannu...

Čo sa neriešilo na koncile, hoci to niektorí dnešní konšpirátori a populárni spisovatelia tvrdia, bolo vyberanie kníh Nového zákona do Biblie. Knihy Novej Zmluvy boli uznané cirkvou a používané dávno pred 4. storočím, prvé zoznamy máme už zo začiatku 3. storočia. Iným populárnym, no falošným názorom je, že práve na Nicejskom koncile vznikla rímskokatolícka cirkev, alebo že až odvtedy sa začalo veriť v Ježišovo božstvo. Sú aj ďalšie, ale

to by sme potrebovali viac miesta iba na ich vymenovanie.

Na koncile, keď už boli biskupi pokope, riešili aj iné otázky, ktoré sa týkali predovšetkým bežného života a služby biskupov – ako správne uviesť do služby (teda ordinovať) biskupov, čo je pre biskupa povolené a čo nie (špecificky požívať na úrok bolo zakázané), a podobne. Tou najdôležitejšou témou a prínosom koncilu však ostáva teologické potvrdenie Božej Trojice. Nie vymyslenie, ale porozumenie toho, čo už bolo zjavené v Písme. ■

Nicejský koncil
freska v bazilike Sv. Mikuláša, Demre, Turecko

Čo odhalili nálezy listín

■ Katarína Hašková

Kto z vás rád skladá puzzle? Je to skladačka s určeným počtom dielikov. Tie najjednoduchšie, pre deti, majú možno šesť, možno deväť či dvadsať častí. Tie pre dospelých môžu mať aj niekoľko tisíc dielikov. Tak či onak, obrovskou pomôckou je, keď máte obrázok, podľa ktorého treba puzzle skladať.

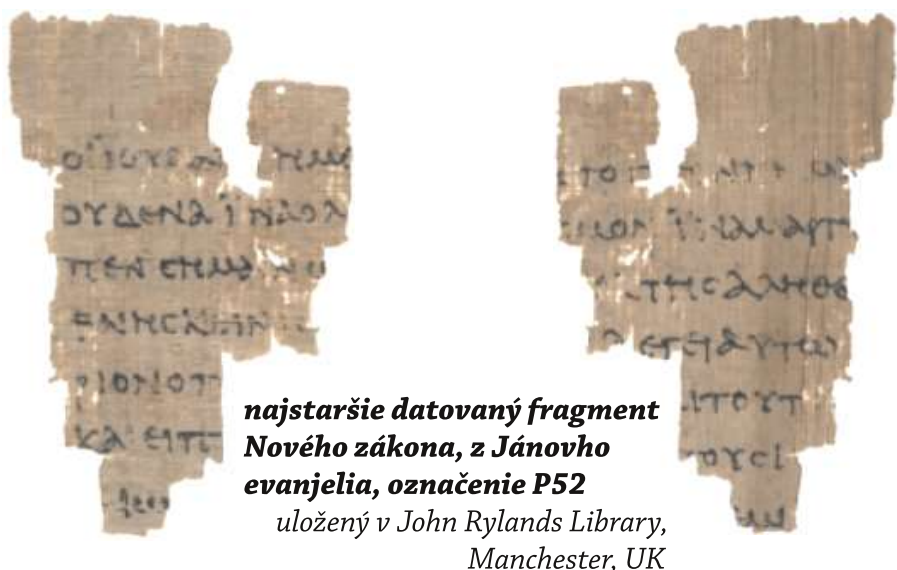
Možno netradičný začiatok. Veľmi sa však hodí k dnešnej téme. Už sme hovorili niečo o tom, čo sa našlo v zemi, spomenuli sme nálezy predovšetkým v Jeruzaleme, aj biblické postavy, ktorých mená sme našli doslova vytesané do kameňa. Celkom nedávno našli v Megide, v meste v Izraeli, aj meno Pána Ježiša. V mozaike na dlážke. Nález datovaný do roku 230 je najstarším do kameňa vyrytým dôkazom o tom, že Pána Ježiša uctievali ako Boha. Ale písomné pramene sú dokonca staršie.

Novozákonné knihy, ako ich máme dnes, boli spojené do uceleného zväzku, knihy, až v 4. storočí. Prečo? Nuž, cisár Konštantín prijal zákon, ktorý dekriminalizoval kresťanov. Teda byť kresťanom už nebolo porušením zákona, a ich knihy sa mohli beztrešne šíriť. Jeden z najznámejších rukopisov tohto obdobia je Sinajský kódex, ktorý obsahuje nielen všetky knihy Nového zákona, ale aj veľkú časť do gréčtiny preloženého Starého zákona (niekoľko desiatok prvých strán bolo zničených, v podstate všetky historické knihy po 2. knihu kroník). Tento

grécky rukopis z polovice 4. storočia je písaný na materiáli zvanom pergamen, ktorý bol vyrábaný z ovčej kože. Na tento kódex bolo obetovaných niekoľko stoviek zvierat, čiže objednávatelom musel byť niekto veľmi bohatý. Napríklad cisár.

Aj keď ide o najstarší ucelený rukopis Biblie, nejde ani zďaleka o najstarší všeobecne. V Novom zákone máme 27 kníh, a tie boli písané na samostatných papyru-sových zvitkoch. Pred tým, ako sa začali robiť zväzky všetkých spisov, zvitky kolovali po Rímskej ríši samostatne. Niektoré sa zachovali v lepšom stave, z iných sú už iba fragmenty. A tu sa dostávame k úvodnej ilustrácii. Predstavte si puzzle, ktoré má mať 100 000 dielikov. A vy zrazu zistíte, že ich máte 100 100. Presne takto to opísal jeden z historikov, Wesley Huff z Kanady, ktorý sa venuje výskumu a reštaurovani týchto útržkov.

Novozákonné spisy boli tak veľmi šírené, v takom počte prepisované, že to, čo sa nám zachovalo, niekoľkonásobne prevyšuje všetky ostatné diela starovekého sveta. Čo to znamená? Do roku 2023 bolo objavených viac než 5000 gréckych rukopisov Biblie. Samozrejme, okrem nich máme preklady do iných jazykov. Dokopy by to bolo viac než 20 000 rukopisov. Ak by sme Nový zákon porovnali s dielami svojej doby, Tacitus, rímsky historik zo začiatku

***najstaršie datovaný fragment
Nového zákona, z Jánovho
evanjelia, označenie P52***

*uložený v John Rylands Library,
Manchester, UK*

2. storočia, napísal rímske anály v 16 knihách. Prvých šesť kníh sa nám zachovalo v jednom jedinom rukopise z roku 850, posledných šesť v inom rukopise z 11. storočia. Zvyšok sa stratilo. Podobne, židovský historik Jozefus Flavius napísal knihu Židovská vojna, a jej 9 najstarších zachovaných gréckych kópií pochádza z 10.-12. storočia.

Apropo, vek odpisov. Už bol spomínaný Sinajský kódex, zo 4. storočia. Fragmenty papyrusov, ktoré sa našli, ako aj neúplné knihy, vieme datovať aj do druhého a tretieho storočia. Najstarší fragment, ktorý máme, pochádza z Egypta, a predstavuje najstarší fragment Jánovho evanjelia. Historici ho datujú do prvej polovice 2. storočia, a má označenie P52. Je popísaný z oboch strán a ide o kúsok niekoľkých veršov 18. kapitoly (verše 31-33 a 37-38). Keď

si uvedomíme, že Ján napísal svoje evanjelium niekedy koncom 1. storočia, tento kúsok bol napísaný len pár desiatok rokov po vzniku originálu. A to je nevídaná vec v oblasti, kde najstaršie zachované kópie vznikli niekoľko storočí po originály, niekedy až tisíc rokov potom!

A na záver iba skonštatovanie: keď sa všetky rukopisy porovnajú, historici objavajú aj chyby. To viete, pravopisné, gramatické, chyby z nepozornosti... V mnohých sa našli aj robené opravy, alebo nejaké poznámky na okraji (jedna takáto poznámka sa nám dostala aj do Jánovho evanjelia – J 5,4). Čo je však pozoruhodné, nič, čo sa našlo, nie je vo vážnom kontraste s tým, čo máme vo svojich Bibliách doma. To, čo zapísali apoštoli, sa k nám naozaj verne dostalo. Aj preto môžeme veriť v to, čo bolo napísané. ■

Dni matiek, detí a otcov 2025

V dnešnej dobe si na Internete môžeme prečítať mnoho faktov, ako aj to, že byť mamou je nádherné, no u mňa to prekonallo všetky očakávania. Človek cíti radosť zároveň s obavami, šťastie so strachom, nekonečnú lásku a celoživotnú zodpovednosť.

Keď sme čakali prvé bábätko, dočítala som sa, aký je to nádherný pocit prvýkrát uvidieť svoje dieťa, počuť ho plakať. No nikdy nezabudnem na ten pocit vďačnosti Pánu Bohu, že sme obe zdravé, no zároveň pocit strachu. Prečo? Zmocnili sa ma obavy, či sa dokážem o to nevinné krehké kľbko postarať, či budem dobrý rodič, či zvládnem vyriešiť každú situáciu. No uvedomila som si, že sa musím spoľahnúť, že Pán Boh vie, čo robí, a nezveril mi úlohu ťažšiu, než by som zvládla.

Samozrejme, že naše prvé dieťa nebolo vôbec nenáročné, plakala takmer vždy, teploty sme si užili pri každom zube a boli dni, keď som si povedala, že viac detí nezvládnem. Keď som zistila, že som opäť tehotná, tak som tajne dúfala, že druhé dieťa nebude tak "náročné" ako to prvé a moje modlitby sa naplnili. Narodilo sa na nám dieťa, ktoré spalo, usmievalo sa a takmer sme nevedeli, že ho máme. Keď sme zistili, že čakáme tretie dieťa, boli sme plní očakávania, aké bude. Zatiaľ sa ukazuje, že je kombináciou svojich sestier.

Byť mamou nie je jednoduchá úloha, ktorú sme od Pána Boha dostali, ale je tak nádherná a plná

očakávania, čo nám každý deň prinesie, že som vďačná, že nás požehnal a môžem si ju plnými dúškami užívať. Veď byť mamou je dobrodružstvo na celý život. ■

Erika Mihaliková

Čo pre mňa znamenajú moji rodičia? Život bez toho, aby pri mne boli moji rodičia, si neviem predstaviť. Viete, rodič by nemal byť braný len z tej biologickej stránky. Rodič by mal byť človek, ktorý sa o vás stará, ľúbi vás a stará sa o vás. Predsa len, u mnohých z nás sú naši rodičia niekým, kto tu vždy bol pre nás.

Som strašne rada, že mám práve takých rodičov, akých mám. Moja mamka a ocko tu boli vždy pre mňa a dali mi všetko, čo potrebujem. Oni mi zabezpečili to, že každý deň, keď prídem domov, si môžem ľahnúť do postele v teplom dome, že môžem chodiť do školy a mať všetko to, čo potrebujem, no aj to, čo nepotrebujem.

Keď sedím v škole alebo som doma a pozerám sa na sociálne médiá, mnohokrát sa stretávam s tým, že rôzni ľudia svojich rodičov nemajú radi. Možno kvôli niečomu, čo sa stalo alebo len kvôli tomu, že si nevybudovali spoločný vzťah. Takéto situácie si ani neviem predstaviť. Moji rodičia tu boli vždy pre mňa a síce sme sa niekedy pohádali, vždy sme našli cestu k tomu dať všetko späť dokopy.

S mojou maminkou a ocinkom som zažila veľa krásnych chvíľ

a myslím, že každá z nich má svoje čaro. Ako napríklad dovoľenka v Chorvátsku či už porazenie ich v hre dobble. Každá chvíľa s nimi mi do života priniesla niečo nové. Som najviac rada, že práve oni sú mojimi rodičmi. Vždy ma podporujú a vždy chcú len to dobré. Vedia ma rozosmiať a vždy sa uistujú, či je všetko v poriadku. Neskutočne ich ľúbim a nikdy nezavrhnem možnosť stráviť s nimi čas. Budem sa snažiť, aby som im raz mohla odplatiť všetko, čo pre mňa robia. Myslím si, že každý si vo svojom živote zaslúži mať rodičov takých skvelých, ako sú tí moji. ■

Zuzka Šišková

Aké je byť otcom, alebo aké je byť správnym otcom svojich detí? Viete, keď som bol mladší, slobodný, tak som veľmi chcel byť otcom, ktorý bude svojim deťom vzorom, priateľom, ale aj tým, ktorý pokarhá, ktorý napomenie, keď to bude treba. Som veľmi vďačný Pánu Bohu za moje deti, aj za to, že môžem byť otcom. Viete, nie každý môže byť otcom.

Byť otcom je veľká zodpovednosť, obeta, ale aj radosť. Hovorí sa, že malé deti, malé problémy. Veľké deti, veľké problémy. Ja pri mojich vôbec nepocitujem, že by boli malí;-)

Pre mňa ako kresťana je veľmi dôležité viesť svoje deti ku Kristovi. Deti sa veľmi rýchlo učia a opakujú, čo robia ich rodičia. Máme zaužívaný zvyk modliť sa pri obedňajšom stole. Keď mal môj syn Timotej 2 roky, tak začal si sám spínať svoje ruky a zatvárať oči. Pre mňa bolo úžasné vidieť, ako môj dvojročný syn si sám zatvára oči, skladá ruky a modlí sa. Robil to, čo jeho rodičia.

Áno, je to veľká zodpovednosť byť otcom. Zároveň je to úžasný dar. Pavol v liste Efezským hovorí: **„A vy otcovia, neдрáždite svoje deti, ale vychovávajte ich prísne a napomínajte ich v Pánovi.“** Neste svoje deti ku Kristovi a napomínajte ich v Kristovi. Ja možno mám malé deti, ale pre mňa osobne je veľmi dôležité už v rannom veku ukazovať na Krista vo svojej rodine. ■

Marián Galdun

Mládežnícke Bohoslužby, 25. mája, Čakanovce

Ako sme žili v apríli a máji v našom cirkevnom zbere

■ Váš farár

Spoločenstvo nášho cirkevného zboru je živé spoločenstvo, ktoré sa stretáva na rôznych aktivitách pre rôzne skupiny a organizuje mnoho zaujímavých aktivít pre svojich členov, ale v rámci vonkajšej misie aj pre iných ľudí. Každý týždeň sa konajú bohoslužby, stretávajú sa besiedky, rómsky dorast, mládež, spevokol, popritom rodinky, tím mládeže, chlapčenská skupinka, večierne po fíliách, biblická hodina či online stretnutie sestier.

Aby sme si priblížili aj uplynulé mesiace, tu sú samostatne uvedené zaujímavé stretnutia, ktorých sme boli účastní:

4.4. – deň učiteľov VD ECAV v Opinej, zúčastnili sa naši farárovci;

4.-5.4. – sústredenie našich konfirmandov v Herľanoch;

6.4. – návšteva košickej synagógy s ukrajinskými priateľmi, sprostredkovala sestra Katka Hašková, ďakujeme;

7.4. – online stretnutie sestier „Debora“, pod vedením sestry farárky Karolíny Konopeusovej z Gelnice;

8.4. – ekumenický modlitebný večer v Rankovciach, spolu s Jánom Ducárom, farárom gréckokatolíckej cirkvi;

12.4. – oblastné stretnutie mládeže v Opinej;

18.4. – mimoriadna ofera na Veľký piatok na opravu organu v Nálepkove, filie švedlárskeho cirkevného zboru, vyzbieralo sa

978,- € (Bačkovík: 395,- €; Boliarov: 231,60 €; Čakanovce: 120,- €; Rankovce: 231,40 €);

20.4. – vystúpenie rankovskej aj boliarovskej besiedky na Veľkú noc;

27.4. – rodinné služby Božie v Rankovciach so skúškou konfirmandov po roku;

4.5. – návšteva Petra Mihoča na ukrajinskej nedeľnej škole na ev. gymnáziu v Košiciach, sprevádzal brat farár;

9.-11.5. – konferencia Modlitebného spoločenstva v Badíne;

11.5. – vystúpenie rankovskej besiedky pri príležitosti Dňa matiek;

17.4. – konferencia EVS v Žiline, brat farár so svedectvom;

24.5. – konferencia iŽena v Žiline, účasť viacerých sestier z nášho zboru;

25.5. – mládežnícke služby Božie v Čakanovciach.

16. mája sme v Rankovciach vyprevadili na cestu večnosti nášho blízkeho spolubrata Ivana Končeka. Zarmúteným pozostalým prajeme Božie potešenie. ■

Biblia pre deti:

Jákob - podvodník, 2. časť

Izák zostarol. "Prosím, prines mi čerstvé mäso," povedal Ezávovi. "Potom ťa požehnám." Toto špeciálne požehnanie bolo od otca pre prvorođeného. Ezáv sa ponáhlal na lov. Ale Rebeka to počula. Chcela, aby bol požehnaný Jakub.

7

Rebeka mala plán. Zatiaľ čo rýchlo pripravila jedlo, ktoré Izák miloval, Jakub si obliekol Ezávove šaty a na ruky a krk si dal chlpaté zvieracie kože. Izák dobre nevidel. Možno by ho mohli oklamať.

8

Jakub priniesol jedlo Izákovi. "Znieš ako Jakub," povedal Izák, "ale tvoje ruky cítim ako Ezávove." Keď dojedol, Izák požehnal syna kľúčiacoho pred ním.

9

Hneď ako Jakub odišiel, prišiel k Izákovi Ezáv. "Tu je tvoje jedlo," povedal. Izák vedel, že bol podvedený. "Nemôžem zmeniť požehnanie," plakal. Ezávovo srdce sa naplnilo nenávisťou. Rozhodol sa zabiť Jakuba.

10

Rebeka počula Ezávove hrozby. "Chod' do domu svojho strýka," povedala Jakubovi, "kým tvoj brat nezabudne, čo si urobil." Izák súhlasil, že Jakub by si mal hľadať ženu z matkinej rodiny. Tak Jakub odišiel z domu.

11

V tú noc sa Jakub zastavil, aby prespal s kameňom pod hlavou. Možno bol osamelý, možno sa bál. Ale nebol sám. Boh k nemu prehovoril v nádhernom sne.

12

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV RANKOVCE

PROGRAM ZBOROVÝCH PODUJATÍ

JÚN JÚL AUGUST 2025

Služby Božie

Nedele	09:00 Bačkovík a Čakanovce 10:30 Boliarov a Rankovce
Pamiatky Posvätenia zvoníc a kostolov	29.6. Žirovce 9:00, Mudrovce 10:30 6.7. Čakanovce 9:00 20.7. Bačkovík 9:00 24.8. Boliarov 10:30 21.9. Rankovce 10:30
Večera Pánova	1. jún, 13. júl, 3. august
Večierne - podľa dohody	Ďurďošík, Trst'any, Herľany
Detská besiedka mimo prázdnin	PI 17:30 Boliarov NE 9:30 Rankovce
Konfirmačná príprava	SO 17:00 Rankovce
Dorasto-Mládež	SO 18:00 Rankovce
Rómska misia Rankovce	UT 17:30 konfirmačná príprava ŠT 17:00 besiedka ŠT 18:30 mládež
Štúdium Biblie	18:00 2. pondelok Rankovce
Rodinky	19:00 každá 2. sobota Bačkovík
Spevokol	ST 19:00 Rankovce

Pozývame:

Výstup na Rankovské skaly, opekačka na fare, 8.6.2025

Služby Božie pod nebom, Bačkovík, 9.6.2025 o 18:00

Seniorátna žatva spevokolov, Mníšek pod Hnilcom, 15.6.2025

Rómske tábory, Rankovce, 30.6.-4.7.2025

Detský tábor, Párnica, 4.-9.7.2025

Mládežnícky tábor, Červenica, 29.7.-3.8.2025

Vydavateľ: Cirkevný zbor ECAV Rankovce **Redakčná rada:** Ľubo Beňo, Monika Beňová, Katarína Hašková, Mária Hrehorová, Janette Peková **Grafika:** František Haško ml.

Ročník: XXIX. **Číslo:** 3 **Adresa redakcie:** Ev. farský úrad, Rankovce 21, 044 45

Mobil: 0918 828 307 **E-mail:** casopis.slovo@gmail.com (redakcia), ecav@rankovce.sk (farský úrad) **Web:** ecav.rankovce.sk